









## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(י) וַיְהִי בַעַת יַחַם הַצֵּאן וְאִשָּׁא עֵינָי וְאָרָא בַּחֲלוּם וְהִנֵּה הָעֵתִידִים הָעֹלִים עַל הַצֵּאן עֹקְדִים נִקְרָדִים וּבְרָדִים: (י) וַיְהִי בַעַת יַחַם הַצֵּאן וְאִשָּׁא עֵינָי וְאָרָא בַּחֲלוּם וְהִנֵּה הָעֵתִידִים הָעֹלִים עַל הַצֵּאן עֹקְדִים נִקְרָדִים וּבְרָדִים: (י) וְהוּהוּ בַעֲדוֹ דְאִתְיַחְמָא עֵנָא וּזְקָפִית עֵינָי וַחֲזִית בַּחֲלֵמָא וְהָא תִּשְׁיָא דְסַלְקוּן עַל עֵנָא רְגוּלִין נְמוּרִין וּפְצִיחִין:

(יא) וַיֹּאמֶר אֵלֵי מַלְאָךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוּם יַעֲקֹב וְאָמַר הִנְנִי: (יא) וַיֹּאמֶר אֵלֵי מַלְאָךְ הָאֱלֹהִים בַּחֲלוּם יַעֲקֹב וְאָמַר הִנְנִי: (יא) וְאָמַר לִי מַלְאָכָא דִּינִי בַּחֲלֵמָא יַעֲקֹב וְאָמַרִית הָא אָנָּא:

(יב) וַיֹּאמֶר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל הָעֵתִידִים הָעֹלִים עַל הַצֵּאן עֹקְדִים נִקְרָדִים וּבְרָדִים כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לָבֹן עָשָׂה לָךְ: (יב) וַיֹּאמֶר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל הָעֵתִידִים הָעֹלִים עַל הַצֵּאן עֹקְדִים נִקְרָדִים וּבְרָדִים כִּי רָאִיתִי אֶת כָּל אֲשֶׁר לָבֹן עָשָׂה לָךְ: (יב) וְאָמַר זְקוּף כַּעַן עֵינֶךָ וַחֲזוּי כָּל תִּשְׁיָא דְסַלְקוּן עַל עֵנָא רְגוּלִין נְמוּרִין וּפְצִיחִין אַרְי גְּלִי קְדָמִי יַת כָּל דִּי לָבֹן עֵבַד לָךְ:

(יג) אָנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל אֲשֶׁר מְשַׁחֲתָ שְׁמֵ מִצְבֵּה אֲשֶׁר נִדְרַתָּ לִי שָׁם נִדַר עָתָה קוּם צֵא מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל אָרֶץ מוֹלְדֹתְךָ: (יג) אָנֹכִי הָאֵל בֵּית אֵל אֲשֶׁר מְשַׁחֲתָ שְׁמֵ מִצְבֵּה אֲשֶׁר נִדְרַתָּ לִי שָׁם נִדַר עָתָה קוּם צֵא מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת וְשׁוּב אֶל אָרֶץ מוֹלְדֹתְךָ: (יג) אָנָּא אֱלֹהָא דְאִתְגַּלִּיתִי עֲלֶיךָ בְּבֵית אֵל דִּי מְשַׁחֲתָא תַּמּוֹן קָמָא דִּי קָמִיתָא קְדָמִי תַּמּוֹן קָמֵס כַּעַן קוּם פּוּק מִן אַרְעָא הָרָא וְתוּב לְאַרְעָא יְלְדוּתְךָ:

(יד) וַתַּעַן רַחֵל וּלְאָה וַתֹּאמְרֵנָה לֹא הָעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ: (יד) וַתַּעַן רַחֵל וּלְאָה וַתֹּאמְרֵנָה לֹא הָעוֹד לָנוּ חֵלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ: (יד) וְאִתִּיבַת רַחֵל וּלְאָה וְאָמְרוּ לִיהֵ הָעוֹד (כַּעַן) לָנָא חֵלֶק וְאִחְסָנָא בְּבֵית אָבוּנָא:

(טו) הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נַחֲשָׁבְנוּ לֹא כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם אָכּוֹל אֶת כֶּסֶפְנוּ: (טו) הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת נַחֲשָׁבְנוּ לֹא כִּי מִכְרָנוּ וַיֹּאכַל גַּם אָכּוֹל אֶת כֶּסֶפְנוּ: (טו) הֲלָא נוּכְרָאן אִתְחַשְׁבְּנָא לִיהֵ אַרְי וּבְנָנָא וְאָכַל אַף מִיכַל יַת כֶּסֶפְנָא:

(טז) כִּי כָל הָעֵשָׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבַנֵּינוּ וְעָתָה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה: (טז) כִּי כָל הָעֵשָׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאָבִינוּ לָנוּ הוּא וּלְבַנֵּינוּ וְעָתָה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה: (טז) אַרְי כָּל עוֹתְרָא דִּי אִפְרֵשׁ יִי מֵאָבוּנָא דִּילָנָא הוּא וּלְבַנְנָא וּכְעַן כָּל דִּי אָמַר יִי לָךְ עֵבַד:

(יז) וַיִּקַּם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא אֶת בְּנָיו וְאֶת נָשָׁיו עַל הַגְּמָלִים: (יז) וַיִּקַּם יַעֲקֹב וַיִּשָּׂא אֶת בְּנָיו וְאֶת נָשָׁיו עַל הַגְּמָלִים: (יז) וְקַם יַעֲקֹב וַנְּסַל יַת בְּנוֹהֵי וַיַּת נְשׁוּהֵי עַל גְּמָלִיא:

(יח) וַיִּנְהַג אֶת כָּל מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל רְכֻשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קַנְיָנוּ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדוֹן אֶרֶם לְבוֹא אֶל יַעֲחָק אָבִיו אֲרֻצָּה בְּנַעֲוֹ: (יח) וַיִּנְהַג אֶת כָּל מִקְנֵהוּ וְאֶת כָּל רְכֻשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ מִקְנֵה קַנְיָנוּ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדוֹן אֶרֶם לְבוֹא אֶל יַעֲחָק אָבִיו אֲרֻצָּה בְּנַעֲוֹ: (יח) וְדַבֵּר יַת כָּל גִּיתוּהֵי וַיַּת כָּל קַנְיָנִיהַ דְקָנָא גִיתֵי קַנְיָנִיהַ דִּי קָנָא בְּפָדוֹן אֶרֶם לְמִיתֵי לֹת יַעֲחָק אָבוּהֵי לְאַרְעָא כְּנַעֲוֹ:

(יט) וְלָבֹן הֲלָךְ לַגִּזּוֹ אֶת צֵאֲנוּ וַתִּגְנַב רַחֵל אֶת הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ: (יט) וְלָבֹן הֲלָךְ לַגִּזּוֹ אֶת צֵאֲנוּ וַתִּגְנַב רַחֵל אֶת הַתְּרָפִים אֲשֶׁר לְאָבִיהָ: (יט) וְלָבֹן אָזַל לְמַנּוֹ יַת עֵגִיבָה וּכְסִיאַת רַחֵל יַת צְלִמְנִיאָא דִּי לְאָבוּהָא:

(כ) וַיִּגְנַב יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבֹן הָאֲרָמִי עַל בְּלֵי הַגִּיד לֹא כִּי בָרַח הוּא: (כ) וַיִּגְנַב יַעֲקֹב אֶת לֵב לָבֹן הָאֲרָמִי עַל בְּלֵי הַגִּיד לֹא כִּי בָרַח הוּא: (כ) וְכַסִּי יַעֲקֹב מִן לָבָא דְלָבֹן אֲרָמָאָה עַל דְּלָא חֲזוּי לִיהֵ אַרְי אָזַל הוּא:



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(כא) וַיְבָרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיִּקָּם וַיַּעֲבֹר אֶת הַנֶּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת פְּנֵיו הַר

הַגְּלָעָד: (כא) וַיְבָרַח הוּא וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וַיִּקָּם וַיַּעֲבֹר אֶת הַנֶּהָר וַיֵּשֶׁם אֶת פְּנֵיו הַר הַגְּלָעָד:

(כא) וְאֵזֶל הוּא וְכָל דֵּי לִיָּה וְקָם וַעֲבָר יַת פְּרַת וְשׂוּי יַת אַפּוּהִי לְטוֹרָא דְגַלְעָד:

(כב) וַיִּגְדַּל לְלִבּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח וַיִּגְדַּל לְלִבּוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בָרַח

יַעֲקֹב: (כב) וְאֶתְחַנֶּה לְלִבּוֹ בַּיּוֹמָא תְּלִיתָאָה אַרְי אֵזֶל יַעֲקֹב:

(כג) וַיִּקַּח אֶת אָחִיו עִמּוֹ וַיְרַדְּף אַחֲרָיו דְּרָף שְׁבַעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק אֹתוֹ בְּהַר

הַגְּלָעָד: (כג) וַיִּקַּח אֶת אָחִיו עִמּוֹ וַיְרַדְּף אַחֲרָיו דְּרָף שְׁבַעַת יָמִים וַיַּדְבֵּק אֹתוֹ בְּהַר הַגְּלָעָד:

(כג) וְדַבֵּר יַת אַחוּהִי עִמּוּהִי וְרַדְּף בְּתַרוּהִי מִהַלָּף שְׁבַעַת יוֹמִין וְאֶדְבֵּק וְתִיָּה בְּטוֹרָא דְגַלְעָד:

(כד) וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל לִבּוֹ הָאֲרָמִי בַּחֹלֶם הַלַּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן

תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטוֹב עַד רָע: (כד) וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֶל לִבּוֹ הָאֲרָמִי בַּחֹלֶם הַלַּיְלָה

וַיֹּאמֶר לוֹ הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן תִּדְבַר עִם יַעֲקֹב מִטוֹב עַד רָע: (כד) וְאֶתָּא מִימַר מִן קָדָם יי לֹת לָבוֹ

אַרְמָאָה בְּחִלְמָא דְלַיְלָא וְאֶמַר לִיָּה אֶסְתַּמַּר לָךְ דִּילְמָא תְּמַלִּיל עִם יַעֲקֹב מִטַּב עַד בִּישׁ:

(כה) וַיִּשָּׂג לָבוֹ אֶת יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תִּקַּע אֶת אָהֳלוֹ בְּהַר וּלְבוֹן תִּקַּע אֶת אָחִיו בְּהַר

הַגְּלָעָד: (כה) וַיִּשָּׂג לָבוֹ אֶת יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב תִּקַּע אֶת אָהֳלוֹ בְּהַר וּלְבוֹן תִּקַּע אֶת אָחִיו בְּהַר

הַגְּלָעָד: (כה) וְאֶדְבִּיק לָבוֹ יַת יַעֲקֹב וַיַּעֲקֹב פָּרַס יַת מִשְׁכַּנְיָה בְּטוֹרָא וּלְבוֹן אֶשְׂרֵי יַת אַחוּהִי בְּטוֹרָא דְגַלְעָד:

(כו) וַיֹּאמֶר לָבוֹ לִיעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וְתִגְנַב אֶת לִבִּי וְתִנְהַג אֶת בְּנֹתַי בְּשִׁבּוֹת

חֲרָב: (כו) וַיֹּאמֶר לָבוֹ לִיעֲקֹב מָה עָשִׂיתָ וְתִגְנַב אֶת לִבִּי וְתִנְהַג אֶת בְּנֹתַי בְּשִׁבּוֹת חֲרָב:

(כו) וְאֶמַר לָבוֹ לִיעֲקֹב מָה עֲבַדְתָּ וְכַסִּיתָא מִנִּי וְדַבַּרְתָּא יַת בְּנֹתַי בְּשִׁבּוֹת חֲרָבָא:

(כז) לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח וְתִגְנַב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי וְאִשְׁלַחְךָ בְּשִׁמְחָה וּבְשָׂרִים

בְּתַף וּבְכַנּוּר: (כז) לָמָּה נִחַבְתָּ לְבָרַח וְתִגְנַב אֹתִי וְלֹא הִגַּדְתָּ לִּי וְאִשְׁלַחְךָ בְּשִׁמְחָה

וּבְשָׂרִים בְּתַף וּבְכַנּוּר: (כז) לָמָּה אֶטְמַרְתָּ לְמִיזֶל וְכַסִּיתָא מִנִּי וְלֹא תוֹרַתָּא לִי וְשִׁלַּחְתָּךְ פּוֹן בְּחַדְוָא

וּבְתוֹשְׁבַתוֹן בְּתוֹפִין וּבְכַנּוּרִין:

(כח) וְלֹא נִשְׁתַּנֵּי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבִנְתֵי עֵתָה הַסְּבַלְתָּ עִשׂוֹ: (כח) וְלֹא נִשְׁתַּנֵּי לְנִשְׁק

לְבָנִי וּלְבִנְתֵי עֵתָה הַסְּבַלְתָּ עִשׂוֹ: (כח) וְלֹא שְׁבַקְתָּנִי לְנִשְׁקָא לְבָנִי וּלְבִנְתֵי פַעוֹ אֶסְפַּלְתָּא לְמַעַבְדַּ:

(כט) יֵשׁ לְאֵל יָדַי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע וְאֵלֹהֵי אֲבִיכֶם אֲמַשׁ אָמַר אֵלַי לְאֹמַר

הַשְּׁמֹר לָךְ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב מִטוֹב עַד רָע: (כט) יֵשׁ לְאֵל יָדַי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע

וְאֵלֹהֵי אֲבִיכֶם אֲמַשׁ אָמַר אֵלַי לְאֹמַר הַשְּׁמֹר לָךְ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב מִטוֹב עַד רָע: (כט) אֵית

חִילָא בִּידֵי לְמַעַבְדַּ עִמָּכוֹן בִּישׁ וְאֵלֹהֵא דְאַבוּכוֹן בְּרַמְשָׂא אָמַר לִי לְמִימַר אֶסְתַּמַּר לָךְ מִלְּמַלְלָא עִם יַעֲקֹב

מִטַּב עַד בִּישׁ:

(ל) וְעֵתָה הָלַף הַלְכַתָּ כִּי נִכְסַף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גִּנַּבְתָּ אֶת אֱלֹהֵי: (ל)

וְעֵתָה הָלַף הַלְכַתָּ כִּי נִכְסַף נִכְסַפְתָּה לְבֵית אָבִיךָ לָמָּה גִּנַּבְתָּ אֶת אֱלֹהֵי: (ל) וּכְעַן מִיזֶל אֲזַלְתָּ

אַרְי חֲמַדָּא חֲמַדְתָּא לְבֵית אָבוּךָ לָמָּא נִסְבַּתָּא יַת דְּחַלְתֵּי:

(לא) וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבוֹ כִּי יִרְאֵתִי כִּי אֲמַרְתִּי פֶּן תִּגְזַל אֶת בְּנוֹתַיךָ מִעַמִּי:

(לא) וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלָבוֹ כִּי יִרְאֵתִי כִּי אֲמַרְתִּי פֶּן תִּגְזַל אֶת בְּנוֹתַיךָ מִעַמִּי: (לא) וְאֶתִּיב

יַעֲקֹב וְאֶמַר לְלָבוֹ אַרְי דְּחִילִית אַרְי אֲמַרְתִּית דִּילְמָא תִּנְגִּיס יַת בְּנֹתְךָ מִנִּי:

(לב) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיָּה נִגְדַּ אַחֲיֵינוּ הַכֹּר לָךְ מָה עִמְדֵי וְקַח

לָךְ וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחַל גִּנַּבְתָּם: (לב) עִם אֲשֶׁר תִּמְצָא אֶת אֱלֹהֶיךָ לֹא יִחִיָּה נִגְדַּ

אַחֲיֵינוּ הַכֹּר לָךְ מָה עִמְדֵי וְקַח לָךְ וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב כִּי רָחַל גִּנַּבְתָּם: (לב) עִם (נ"א, אֶתֶר) דֵּי

תִּשְׁכַּח יַת דְּחַלְתָּךְ לֹא יִתְקַים קָדָם אַחְנָא אֶשְׁתַּמוּדַע לָךְ מָה דְּעַמִּי וְסַב לָךְ וְלֹא יָדַע יַעֲקֹב אַרְי רָחַל

נִסְיַבְתָּהוּן:

## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(לג) וַיָּבֵא לִבְנוֹ בְּאֵהָל יַעֲקֹב וּבְאֵהָל לֶאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּבְאֵהָל שְׁתֵּי הָאֲמֹת וְלֹא מִצָּא וַיֵּצֵא מֵאֵהָל לֶאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֵא בְּאֵהָל רַחֵל: (לג) וַיָּבֵא לִבְנוֹ בְּאֵהָל יַעֲקֹב וּבְאֵהָל לֶאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וּבְאֵהָל שְׁתֵּי הָאֲמֹת וְלֹא מִצָּא וַיֵּצֵא מֵאֵהָל לֶאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּבֵא בְּאֵהָל רַחֵל: (לג) וְעַל לִבְנוֹ בְּמִשְׁכַּן דְּיַעֲקֹב וּבְמִשְׁכַּן דְּלֵאָה וּבְמִשְׁכַּן דְּחַיִּיתָא וְלֹא אִשְׁכַּח וַיִּפְקֵם מִמִּשְׁכַּן דְּלֵאָה וְעַל בְּמִשְׁכַּן דְּרַחֵל:

(לד) וַרְחֵל לָקַחָה אֶת הַתְּרָפִים וְתִשְׁמֹם בְּכַר הַגְּמֹל וְתִשָּׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמְשֹׁשׁ לִבְנוֹ אֶת כָּל הָאֲהָל וְלֹא מִצָּא: (לד) וַרְחֵל לָקַחָה אֶת הַתְּרָפִים וְתִשְׁמֹם בְּכַר הַגְּמֹל וְתִשָּׁב עֲלֵיהֶם וַיִּמְשֹׁשׁ לִבְנוֹ אֶת כָּל הָאֲהָל וְלֹא מִצָּא: (לד) וַרְחֵל נְסִיבַת יָת עֲלִמְנָא וְשׁוֹתְנָן בְּעֵבִיטָא דְגַמְלָא וַיִּתִּיבַת עֲלֵיהוֹן וּמְשִׁישׁ לִבְנוֹ יָת כָּל מִשְׁכַּנָּא וְלֹא אִשְׁכַּח:

(לה) וַתֹּאמֶר אֶל אָבִיהָ אֵל יִחַר בְּעֵינַי אֲדֹנָי כִּי לֹא אוֹכַל לְקוֹם מִפְּנֵיךָ כִּי דָרָךְ נָשִׁים לִי וַיִּחַפֵּשׂ וְלֹא מִצָּא אֶת הַתְּרָפִים: (לה) וַתֹּאמֶר אֶל אָבִיהָ אֵל יִחַר בְּעֵינַי אֲדֹנָי כִּי לֹא אוֹכַל לְקוֹם מִפְּנֵיךָ כִּי דָרָךְ נָשִׁים לִי וַיִּחַפֵּשׂ וְלֹא מִצָּא אֶת הַתְּרָפִים: (לה) וַאֲמַרְתָּ לְאִבְרָהָם לֹא יִתְקַח בְּעֵינַי רְבוּנֵי אָרִי לֹא אוֹכַל לְמִיָּסֵם מִן קַדְמוֹת אָרִי אֲרַח נִשְׁיוֹ לִי וּבִלְשׁ וְלֹא אִשְׁכַּח יָת עֲלִמְנָא:

(לו) וַיִּחַר לַיַּעֲקֹב וַיִּרְבַּ בְּלִבּוֹ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלִבְנוֹ מַה פִּשְׁעִי מַה חֲטָאתִי כִּי דִלְקַת אַחֲרָי: (לו) וַיִּחַר לַיַּעֲקֹב וַיִּרְבַּ בְּלִבּוֹ וַיַּעַן יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר לְלִבְנוֹ מַה פִּשְׁעִי מַה חֲטָאתִי כִּי דִלְקַת אַחֲרָי: (לו) וַתִּסְרִיף לַיַּעֲקֹב וַיִּצָּא עִם לִבּוֹ וְאֵתִיב יַעֲקֹב וַאֲמַר לְלִבְנוֹ מַה חֻבְּבִי מַה סוֹרְחָנִי אָרִי דְרַפְתָּא בְּתָרִי:

(לז) כִּי מִשְׁשַׁתָּ אֶת כָּל כְּלִי מַה מִּצָּאתָ מִכָּל כְּלִי בֵיתְךָ שִׁים כַּה נִגְדָה אַחִי וַאֲחִיךָ וַיִּוְכַיְחֹוּ בֵּין שְׁנֵינוּ: (לז) כִּי מִשְׁשַׁתָּ אֶת כָּל כְּלִי מַה מִּצָּאתָ מִכָּל כְּלִי בֵיתְךָ שִׁים כַּה נִגְדָה אַחִי וַאֲחִיךָ וַיִּוְכַיְחֹוּ בֵּין שְׁנֵינוּ: (לז) אָרִי מִשְׁשַׁתָּא יָת כָּל מְנִי מַה אִשְׁכַּחְתָּא מִכָּל מְנִי בֵיתְךָ שְׁוֵי הַכָּא קְדָם אַחִי וַאֲחִיךָ וַיִּוְכַיְחֹוּ בֵּין תְּרוּנָא:

(לח) זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רַחֲלִיךָ וְעַזִּיךָ לֹא שָׁבְלוּ וְאֵילֵי צֹאנְךָ לֹא אָכַלְתִּי: (לח) זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אָנֹכִי עִמָּךְ רַחֲלִיךָ וְעַזִּיךָ לֹא שָׁבְלוּ וְאֵילֵי צֹאנְךָ לֹא אָכַלְתִּי: (לח) דְּנִן עֲסָרִין שְׁנֵין אָנָּא עִמָּךְ רַחֲלִיךָ וְעַזִּיךָ לֹא אִתְפִּילִי וְדַכְרִי עִנְךָ לֹא אָכַלְתִּי:

(לט) טְרַפְסָה לֹא הִבַּאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי אַחֲסָנָה מִיָּדִי תִּבְקָשְׁנָה גְּנֻבְתִּי יוֹם וַיִּגְנַבְתִּי לְיָלְהָ: (לט) טְרַפְסָה לֹא הִבַּאתִי אֵלֶיךָ אָנֹכִי אַחֲסָנָה מִיָּדִי תִּבְקָשְׁנָה גְּנֻבְתִּי יוֹם וַיִּגְנַבְתִּי לְיָלְהָ: (לט) דְּתִבְרִידָא לֹא אִתִּיתִי לְוִתְךָ דְּהוֹת שְׁגִיא מִמְּנָנָא מְנִי אֶת בְּעִי לֹה נְטָרִית בִּימְמָא וְנְטָרִית כְּלִילָא:

(מ) הָיִיתִי בַּיּוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָה וַתְּגַדְדֵנִי מֵעֵינַי: (מ) הָיִיתִי בַּיּוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָה וַתְּגַדְדֵנִי מֵעֵינַי: (מ) הָיִיתִי בִּימְמָא אֲכַלְנִי שְׂרָבָא וְגִלְדִּיא (הוֹדָה) נְחִית עָלַי בְּלִילָא וְגַדְדֵנִי מֵעֵינַי:

(מא) זֶה לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עַבְדְּתִיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׁתִי בְּנִתְיָךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ וַתַּחֲלֶנִּי אֶת מִשְׁכַּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מְנִים: (מא) זֶה לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עַבְדְּתִיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׁתִי בְּנִתְיָךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ וַתַּחֲלֶנִּי אֶת מִשְׁכַּרְתִּי עֲשֶׂרֶת מְנִים: (מא) דְּנִן לִי עֲסָרִין שְׁנֵין בְּבֵיתְךָ פְּלַחְתָּךְ אַרְבַּע עֲסָרִין שְׁנֵין בְּתַרְתִּין בְּנִתְיָךְ וְשֵׁשׁ שְׁנֵין בְּעִנְךָ וְאִשְׁנִיתָא יָת אָגְרִי עֶשֶׂר זְמַנִּין:

(מב) לוֹלִי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וַפְּחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת עֲנִי וְאֶת יָגִיעַ כְּפִי רָאָה אֱלֹהִים וַיִּוְכַח אֲמָשׁ: (מב) לוֹלִי אֱלֹהֵי אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וַפְּחַד יִצְחָק הָיָה לִי כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי אֶת עֲנִי וְאֶת יָגִיעַ כְּפִי רָאָה

## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

אֱלֹהִים וַיִּזְכֹּךְ אִמְשׁוֹ: (מב) אֵילֹולָא פּוֹן אֱלֹהָה דְאַבָּא אֱלֹהָה דְאַבְרָהָם וְדִדְחִיל לִיה יִצְחָק הוּהּ בְּסַעְדֵי אַרְי  
 כְּעוּ רִיקוֹן שְׁלַחְתַּנִּי יֵת עֲמַלֵי וְיֵת לִיאֹוֹת יְדֵי גְלִי קְדָם יְיָ וְאוֹכַח בְּרַמְשָׁא:

(מג) וַיַּעַן לָבֵן וַיֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הַבְּנוֹת בְּנֹתַי וְהַבָּנִים בְּנֵי וְהִצְאָן צֹאנִי וְכָל  
 אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לִי הוּא וְלִבְנֹתַי מָה אַעֲשֶׂה לְאַלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר  
 יִלְדוּ: (מג) וַיַּעַן לָבֵן וַיֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב הַבְּנוֹת בְּנֹתַי וְהַבָּנִים בְּנֵי וְהִצְאָן צֹאנִי וְכָל אֲשֶׁר  
 אַתָּה רֹאֶה לִי הוּא וְלִבְנֹתַי מָה אַעֲשֶׂה לְאַלֶּה הַיּוֹם אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יִלְדוּ: (מג) וְאַתִּיב לָבֵן  
 וַאֲמַר לְיַעֲקֹב בְּנֹתַי וּבְנֵיָא בְּנֵי וְעָנָא עֲנִי וְכָל דֵּי אַתְּ חֲזִי דִילִי הוּא וְלִבְנֹתַי מָה אַעֲבִיד לְאַלְזֵי יוֹמָא דִּין  
 אוֹ לִבְנֵיהֶן דִּילְדוּ:

(מד) וְעַתָּה לָכֵה נְכַרְתָּה בְּרִית אֲנִי וְאַתָּה וְהָיָה לְעַד בֵּינִי וּבֵינְךָ: (מד) וְעַתָּה לָכֵה  
 נְכַרְתָּה בְּרִית אֲנִי וְאַתָּה וְהָיָה לְעַד בֵּינִי וּבֵינְךָ: (מד) וַיִּכְעַן אֶתָּא נְגוּד קָיָם אָנָּא וְאַתְּ וַיְהִי לְסַחֲד  
 בֵּינֵי וּבֵינְךָ:

(מה) וַיִּקַּח יַעֲקֹב אָבֵן וַיְרִימֶהָ מִצְבֵּה: (מה) וַיִּקַּח יַעֲקֹב אָבֵן וַיְרִימֶהָ מִצְבֵּה: (מה) וַיְנַסִּיב  
 יַעֲקֹב אֲבָנָא וַזְקַפֵּה קַמָּא:

(מו) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאַחֵיו לְקַטְו אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גֹל וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל  
 הַגָּל: (מו) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאַחֵיו לְקַטְו אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גֹל וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל הַגָּל:  
 (מו) וַאֲמַר יַעֲקֹב לְאַחֵיו לְקַטְו אֲבָנִים וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גֹל וַיֹּאכְלוּ שָׁם עַל הַגָּל:  
 (מו) וַיִּקְרָא לוֹ לָבֵן יְגֵר שְׁהֲדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גֹלְעַד: (מו) וַיִּקְרָא לוֹ לָבֵן יְגֵר  
 שְׁהֲדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גֹלְעַד: (מו) וַיִּקְרָא לִיה לָבֵן יְגֵר שְׁהֲדוּתָא וַיַּעֲקֹב קָרָא לִיה גֹלְעַד:

(מז) וַיֹּאמֶר לָבֵן הִזֵּה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גֹלְעַד: (מז)  
 וַיֹּאמֶר לָבֵן הִזֵּה עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ הַיּוֹם עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ גֹלְעַד: (מז) וַאֲמַר לָבֵן דְּגוּרָא הַרְדִּין  
 סַחֲד בֵּינֵי וּבֵינְךָ יוֹמָא דִּין עַל כֵּן קָרָא שְׁמִיהָ גֹלְעַד:

(מט) וְהַמְצַפָּה אֲשֶׁר אָמַר יִצְחָק יְהוּהָ בֵּינִי וּבֵינְךָ כִּי נִסְתַּר אִישׁ מִרְעֵהוּ: (מט)  
 וְהַמְצַפָּה אֲשֶׁר אָמַר יִצְחָק יְהוּהָ בֵּינִי וּבֵינְךָ כִּי נִסְתַּר אִישׁ מִרְעֵהוּ: (מט) וְסַכּוּתָא דֵּי אָמַר יִסְף  
 מִימְרָא דִּין בֵּינֵי וּבֵינְךָ אַרְי נְתַפְסִי גְבַר מִחֲבַרְיָה:

(נ) אִם תִּעֲנֶה אֶת בְּנֹתַי וְאִם תִּקַּח נָשִׁים עַל בְּנֹתַי אִין אִישׁ עֲמָנּוּ רֹאֶה אֱלֹהִים  
 עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ: (נ) אִם תִּעֲנֶה אֶת בְּנֹתַי וְאִם תִּקַּח נָשִׁים עַל בְּנֹתַי אִין אִישׁ עֲמָנּוּ רֹאֶה  
 אֱלֹהִים עַד בֵּינִי וּבֵינְךָ: (נ) אִם תִּעֲנֶי יֵת בְּנֹתַי וְאִם תִּסַּב נָשִׁין עַל בְּנֹתַי לִית אֲנִשׁ עֲמָנָא חֲזִי מִימְרָא דִּין  
 סַחֲד בֵּינֵי וּבֵינְךָ:

(נא) וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב הִנֵּה הַגָּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמְצַבָּה אֲשֶׁר יְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ:  
 (נא) וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב הִנֵּה הַגָּל הַזֶּה וְהִנֵּה הַמְצַבָּה אֲשֶׁר יְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ: (נא) וַאֲמַר לָבֵן  
 לְיַעֲקֹב הַא דְּגוּרָא הַרְדִּין וְהָא קַמְתָּא דֵּי אַקְסִימִית בֵּינִי וּבֵינְךָ:

(נב) עַד הַגָּל הַזֶּה וְעַד הַמְצַבָּה אִם אֲנִי לֹא אַעֲבֹר אֲלֶיךָ אֶת הַגָּל הַזֶּה וְאִם  
 אַתָּה לֹא תַעֲבֹר אֲלֵי אֶת הַגָּל הַזֶּה וְאַתָּה הַמְצַבָּה הַזֹּאת לְרַעְיָה: (נב) עַד הַגָּל הַזֶּה  
 וְעַד הַמְצַבָּה אִם אֲנִי לֹא אַעֲבֹר אֲלֶיךָ אֶת הַגָּל הַזֶּה וְאִם אַתָּה לֹא תַעֲבֹר אֲלֵי אֶת הַגָּל  
 הַזֶּה וְאַתָּה הַמְצַבָּה הַזֹּאת לְרַעְיָה: (נב) סַחֲד דְּגוּרָא הַרְדִּין וְסַחֲדָא קַמָּא אִם אָנָּא לֹא אַעֲבֹר לְוַתָּה יֵת  
 דְּגוּרָא הַרְדִּין וְאִם אַתָּה לֹא תַעֲבֹר לְוַתִּי יֵת דְּגוּרָא הַרְדִּין וְיֵת קַמְתָּא הַרָּא לְבִישׁוֹ:

(נג) אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נַחֲוֹר יִשְׁפְּטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְיָהֶם וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בְּפָחוּד  
 אָבִיו יִצְחָק: (נג) אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נַחֲוֹר יִשְׁפְּטוּ בֵּינֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְיָהֶם וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב  
 בְּפָחוּד אָבִיו יִצְחָק: (נג) אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נַחֲוֹר יִדְוִנּוּ בֵּינָא אֱלֹהֵי דְאַבְוָהוֹן וְקָיָם יַעֲקֹב בְּרַדְחִיל  
 לִיה אַבְוָהֵי יִצְחָק:





## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(נד) וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בְּהָר וַיִּקְרָא לְאָחִיו לְאָכַל לֶחֶם וַיֵּאכְלוּ לֶחֶם וַיְלִינּוּ בְּהָר: (נד) וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בְּהָר וַיִּקְרָא לְאָחִיו לְאָכַל לֶחֶם וַיֵּאכְלוּ לֶחֶם וַיְלִינּוּ בְּהָר: (נד) וַיִּנְכַּס יַעֲקֹב נִכְסָתָא בְּטוֹרָא וְקָרָא לְאַחוּהֵי לְמִיכַל לְחֶמְא וְאָכְלוּ לְחֶמְא וּבֵיתוֹ בְּטוֹרָא:  
**לב (א) וַיֵּשְׁבּוּ לָבֵן בַּבֶּקֶר וַיִּנְשֶׁק לְבָנָיו וּלְבָנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֹתָהֶם וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב לָבֵן לְמִקְמוֹ: (א) וַיֵּשְׁבּוּ לָבֵן בַּבֶּקֶר וַיִּנְשֶׁק לְבָנָיו וּלְבָנוֹתָיו וַיְבָרֶךְ אֹתָהֶם וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב לָבֵן לְמִקְמוֹ: (א) וַאֲקָדָם לָבֵן בְּצִפְרָא וַיִּנְשֶׁק לְבָנוֹהֵי וּלְבָנוֹתֵיהֶּ וַיְבָרֶךְ יִתְהוּ וְאָזַל וְתָב לָבֵן לְאַתְרֵיהֶּ:**  
**(ב) וַיַּעֲקֹב הֵלֵךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מְלֹאכֵי אֱלֹהִים: (ב) וַיַּעֲקֹב הֵלֵךְ לְדֶרֶכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מְלֹאכֵי אֱלֹהִים: (ב) וַיַּעֲקֹב אָזַל לְאַתְרֵיהֶּ וַעֲרֵעוּ בֵּיהּ מְלֹאכֵיָּא דִּיָּ:**  
**(ג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיָּם: (ג) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב כַּאֲשֶׁר רָאָם מַחְנֵה אֱלֹהִים זֶה וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא מַחְנֵיָּם: (ג)**  
 וַאֲמַר יַעֲקֹב כַּד חֲזַנּוּ מִשְׂרִיתָא מִן קָדָם יִי דִין וְקָרָא שְׁמָא דְאַתְרָא הַהוּא מַחְנֵיָּם:

### רש"י

(ו) **דנני אלהים** – דנני וחייבני וזכני (ב"ר):  
 (ח) **נפתולי אלהים** – מנחם בן סרוק פירשן במחצרת למיד פתיל חצורים מאת המקום נתחצרת עס אחותי לזכות לבנים. ואני מפרשן לשון עקש ופתלחול נתעקשתי והפכרתי פלירות ונפתולים הרבה למקום להיות שזה לאחותי: גם יכלתי – הסכים על ידי ואונקלום תרגם לשון תפילה. נפתולי אלהים נפתלתי כמה בקשות החציבות לפניו נתקבלתי ונעותרתי כאחותי: נפתלתי – נתקבלה תפילתי. ומ"א יש רבים בלשון נוטריקון:  
 (י) **ותלד זלפה** – בזמן נאמר הריון חוץ מזלפה לפי שהיתה בחורה מכולן ותינוקה בשנים ואין הריון ניכר בה וכדי לרמות ליעקב נתנה לבן ללאה שלא יבין שמכניסין לו את לאה שכך מנהגן ליתן שפחה הגדולה לגדולה והקטנה לקטנה:  
 (יא) **בא גד** – בא מזל טוב כמו (שבת סז ע"ב) גד גדי וסנוק לא ודומה לו (ישעיה סה) העורכים לגד שלחן. ומ"א שנוול מהול כמו (דניאל ד) גדו אילנא ולא ידעתי על מה נכתב תיבה אחת. ד"א למה נקראת תיבה אחת בגד כמו בגדת צי כשצאת אל שפחתי כאיש שבגד באשת נעורים:  
 (יד) **בימי קציר חטים** – להגיד שבחן של שבטים שעת הקציר היה ולא פשטו ידו בגזל

להביא חטים ושעורים אלא דבר ההפקר שאין אדם מקפיד בו: **דולאים** – (סנהדרין נט) שיגלי עשב הוא ובלשון ישמעאל יסמיון: (טו) ולקחת גם את דולאי בני – בתמיה ולעשות עוד זאת ליקח גם את דולאי בני ותרגומו ולמיסב: **לכן ישכב עמך הלילה** – שלי היתה שכבת לילה זו ואני נותנה לך תחת דולאי בנך ולפי שזלזה במשכב הדליק לא זכתה להקבר עמו (נדה לא):  
 (טז) **שכר שכרתיך** – נתתי לרחל שכרה: **בלילה הוא** – הקב"ה סייעו שיאל משם יששכר (ב"ר):  
 (יז) **וישמע אלהים אל לאה** – שהיתה מתאווה ומחזרת להרבות שבטים:  
 (כ) **זכר טוב** – כתרגו: **יזבלי** – לשון בית זבול הורבריי"א בלע"ז (הערבערגע) בית מדור מעתה לא תהא עיקר דירתו אלא עמי שיש לי בנים כנגד כל נשיו:  
 (כא) **דינה** – פירשן רבותינו שדנה לאה דין בעלמה אם זה זכר לא תהא רחל אחותי כאחת השפחות והתפללה עליו ונהפך לנקבה (זכרות ס'):  
 (כב) **ויזכר אלהים את רחל** – (ב"ר) זכר לה שמסרה סימניה לאחותה ושהיתה מזירה שלא תעלה בגורלו של עשו שמא יגרשנה יעקב לפי שאין לה בנים ואף עשו הרשע כך עלה בלבו כששמע שאין לה בנים. הוא שייסד



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

שחמתית ונמלאת לבנה לענין התצואה: והיה שכרי – אותן שיוולדו מכאן ולהבא נקודים וטלואים צעזים ושחומים ככשזים יהיו שלי ואותן שיטנן עכשיו הפרש מהם והפקידם ביד בניך שלא תאמר לי על הנולדים מעתה אלו היו שם מתחלה ועוד שלא תאמר לי ע"י הזכרים שהן נקודים וטלואים תלדנה הנקבות דוגמתן מכאן ואילך:

(לג) וענתה בי וגו' – אם תחשדני שאני נוטל משלך כלום תענה בי דקתי כי תבא דקתי ותעיד על שכרי לפניך שלא תמאץ בעדרי כי אם נקודים וטלואים וכל שתמאץ בהן שאינו נקוד או טלוא או חוס בידוע שגנבתיו לך ובגניבה הוא שרוי אללי:

(לד) הן – לשון קבלת דברים: לו יהי כדברך – הלאי שתחפוץ בכך:

(לה) וישר – לבן ביום ההוא וגו': התישים – עזים זכרים: כל אשר לבן בו – כל אשר היתה בו חברבורות לבנות: ויתן – לבן ביד בניו:

(לו) הנותרות – הרעועות שבהן החולות והעקרות שאינן אלא שירים אותן מסר לו:

(לז) מקל לבנה – עץ הוא ושמו לבנה כמה דתימא (הושע 7) תחת אלו ולבנה ואומר אני הוא שקורין טרימב"ל שהוא לבן (עזפענהאלץ): לח – כשהוא רטוב: ולז – ועוד לקח מקל לז עץ שגדליו בו אגוזים דקים קולדר"י בלע"ז (האזעלנוס שטרודי): וערמון – השטני"ר בלע"ז (קאסטאניס בויס): פלכות – קלופים קלופים שהיה עושהו מנומר: מחשף הלבן – גלוי לבן של מקל. כשהיה קולפו היה נראה ונגלה לבן שלו במקום הקלוף:

(לח) ויאג – תרגומו ודעיץ לשון תחיבה ונעיבה הוא בלשון ארמית והרבה יש בגמ' לזה ושלפה דץ ביה מידי. לזה כמו דעאה אלא שמקצר את לשונו: ברהטים – במרוות המים בצריכות העשויות בארץ להשקות שם האלון: אשר תבאן וגו' – ברהטים אשר תבאן האלון לשתות שם האיג המקלות לנכח האלון: ויחמנה וגו' – (ב"ר) הבהמה רואה את המקלות והיא נרתעת לאחוריה והזכר רובעה

הפייט האדמון כבט שלא חלה צבה לקחתה לו ונתבהלה:

(כג) אסף – הכניסה במקום שלא תראה וכן (ישעיה 7) אסף חרפתנו (שמות ט) ולא יאסף הביתה (יואל 7) אספו נגהם (ישעיה ס) וירחך לא יאסף לא יטמן: חרפתי – שהייתי לחרפה שאני עקרה והיו אומרים עלי שאעלה לחלקו של עשו הרשע. ואגדה כל זמן שאין לאשה בן אין לה זמי לתלות סרחונה משיש לה בן תולה בו מי שצר כלי זה בנך מי אכל תאנים אלו בנך:

(כד) יוסף ה' לי בן אחר – יודעת היתה בנבואה שאין יעקב עתיד להעמיד אלא שנים עשר שבטים אמרה יהי רצון שאותו שהוא עתיד להעמיד יהא ממני לכך לא נתפללה אלא על בן אחר:

(כה) כאשר ילדה רחל את יוסף – משנולד שטנו של עשו שנא' (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש אש בלא להבה אינו שולט למרחוק משנולד יוסף בטח יעקב בהקב"ה ורעה לשונו:

(כו) תנה את נשי וגו' – איני רוצה לזאת כי אם ברשות:

(כז) נחשתי – מנחש הייתי נסיתי בנחוש שלי שעל ידך באה לי ברכה. כשצאת לכאן לא היו לי בנים שנאמר והנה רחל בתו באה עם האלון אפשר יש לו בנים והוא שולח בתו אלל הרועים ועכשיו היו לו בנים שנאמר וישמע את דברי בני לבן:

(כח) נקבה שברך – כתרגומו פריש אגרך:

(כט) ואת אשר היה מקנך אחי – את חשבון מיעוט מקנך שצא לידי מתחלה כמה היו:

(ל) לרגלי – (ב"ר) עם רגלי בשביל ביאת רגלי באת אללך הברכה כמו (שמות יא) העם אשר ברגלך (שופטים ח) לעם אשר ברגלי. הבאים עמי: גם אנכי לביתי – לצורך ביתי עכשיו אין עושין לזכרי אלא בני וזכר (אני) להיות עושה גם אני עמהם לסמכן וזהו גם:

(לב) נקד – מנומר בחברבורות דקות כמו נקודות פונטר"א בלעז (פונקטירט): טלוא – לשון טלואים חברבורות רחבות: חוס – שחוס דומה לאדום רוש"י בלעז (ראטה) לשון משנה



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(י) והנה העתודים – אע"פ שהבדלים לבן כולם שלל יתעברו האזן דוגמתן היו המלכאים מביאין אותן מעדר המסור ציד בני לבן לעדר שבד יעקב (ב"ר): וצדדים – תרגומו ופליחין פייש"ר בלע"ז (גיפריינקלט) חוט של לבן מקיף את גופו סביב וחברבורית שלו פתוחה ומפולשת מזו אל זו (ס"א מזן אל זן) ואין לי להביא עד מן המקרא:

(יג) האל בית אל – כמו אל בית אל הה"א יתירה ודרך המקראות לדבר כן כמו (במדבר ב) כי אתם באים אל הארץ כנען; משחת שם – לשון רבוי וגדולה כשנמשח למלכות כך ויאק שמן על ראשה להיות משוחה למזבח: אשר נדרת לי – וצריך אתה לשלמו שאמרת יהיה בית אלהים שתקריב שם קרבנות:

(יד) העוד לנו – למה נעכב על ידך מלשוב כלום אנו מיחלות לירש בנכסי אבינו כלום בין הזכרים:

(טו) הלא נכריות נחשבו לו – אפילו בשעה שדרך בני אדם לתת נדוניה לבנותיו בשעת נשואין נהג עמנו כנכריות כי מכרנו לך (שעבדת אותו בנו י"ד שנה ולא נתנו לך אלא) בשכר הפעולה: את כספנו – שעכב דמי שכר פעולתך:

(טז) כי כל העושר – כי זה משמש בלשון אלא. כלומר משל אבינו אין לנו כלום אלא מה שהציל הקדוש צרוך הוא מאבינו שלנו הוא: היל – לשון הפריש וכן כל לשון האלה שבמקרא לשון הפרשה שמפרישו מן הרעה ומן האויב:

(יז) את בניו ואת נשיו – הקדים זכרים לנקבות ועשו הקדים נקבות לזכרים שנאמר (לקמן לו) ויקח עשו את נשיו ואת בניו וגו': (יח) מהנה קנינו – מה שקנה מאננו עבדים ושפחות וגמלים וחמורים:

(יט) לגוז את לאנו – שנתן ציד בניו דרך שלשת ימים בינו וצין יעקב: ותגזב רחל את התרפים – להפריש את אביה מע"ז נתכוונה (ב"ר):

(כ) ציום השלישי – שהרי דרך שלשת ימים היה ביניהם:

ויולדת כיוצא בו. ר' הושעיא אומר המים נעשין זרע במעיהן ולא היו כריכות לזכר וזהו ויחמנה וגו' (ר"ל בתיבה זו התחברו לשון זכר ונקבה כמ"ס הראב"ע):

(לט) אל המקלות – אל מראות המקלות: עקדים – משונים במקום עקידתן הם קרסולי ידהו ורגליהו:

(מ) והכשבים הפריד יעקב – הנולדים עקודים נקודים הבדיל והפריד לעצמן ועשה אותן עדר עדר לבדו והוליד אותו העדר העקוד לפני האזן לפני האזן ההולכות אחריהם נופות אליהם וזה שאמר ויתן פני האזן אל עקוד שהי' פני האזן אל העקודים ואל כל חום שמאל בלאן לבן: וישת לו עדריים – כמו שפרשתי:

(מא) המקשרות – כתרגומו הבכירות ואין לו עד במקרא. ומנחם חברו עם אחיתופל בקושרים (שמואל ב' טו) ויהי הקשר אמיץ (סס) אותן המתקשרות יחד למהר עיבורן:

(מב) ובהעטיף – לשון איחור כתרגומו ובלקשות. ומנחם חברו עם (ישעיה ג) המחללות והמעטפות לשון עטיפת כסות כלומר מתעטפות בעורן וצמרן ואינן מתאוות להתיחס ע"י הזכרים:

(מג) לאן רבות – פרות ורבות משאר לאן: ושפחות ועבדים. מוכר לאנו בדמים יקרים ולוקח לו כל אלה:

(א) עשה – כנס כמו (ש"א יד) ויעש חיל ויד את עמלק:

(ג) שוב אל ארץ אבותיך – ושא אהיה עמך אצל בעודך מחובר לטמא אי אפשר להקרות שכינתי עליך (ב"ר):

(ד) ויקרא לרחל וללאה – לרחל תחלה ואח"כ ללאה שהיא היתה עקרת הבית שבצבילה נזדווג יעקב עם לבן ואף בניה של לאה מודים בדבר שהרי בועז ובית דינו משבט יהודה אומרים כרחל וכלאה אשר בנו שתיהם וגו' הקדימו רחל ללאה:

(ז) עשרת מנים – אין מונים פחות מעשרה: מנים – לשון סכום כלל החשבון והן עשירות למדנו שהחליף תנאו מאה פעמים:



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

ואילי לאנך – (ב"ק סה) מכאן אמרו איל בן יומו קרוי איל שאל"כ מה שבחו אילים לא אכל אכל כבשים אכל א"כ גזן הוא: (לט) טרפה – ע"י ארי וזאב: אנכי אחטנה – לשון (שופטים ב) קולע באבן אל השערה ולא יחטיא (מ"א א) אני ובני שלמה חטאים. חסרים. אנכי אחסרנה אם חסרה חסרה לי שמידי תבקשנה: אנכי אחטנה – תרגומו דהות שגיא ממנינא שהיתה נפקדת ומחוסרת כמו (במדבר לא) ולא נפקד ממנו איש תרגומו ולא שגא: גנבתי יום וגנבתי לילה – גנובת יום או גנובת לילה הכל שלמתי: גנבתי – כמו (איכה א) רבתי בגוים שרתי במדינות (ישעיה א) מלאתי משפט (הושע יא) אוהבתי לדוש: (מ) אכלני חורב – לשון אש אוכלה: וקרח – כמו (תהלים קמז) משליך קרחו תרגומו גלדא: שנתתי – לשון שינה: (מא) ותחלף את משכרתי – היית משנה תנאי שבינינו מנהג לטכור ומעקודים לצדודים: (מב) ופחד יאחז – לא ראה לומר אלהי יאחז שאין הקב"ה מייחד שמו על הצדיקים בחייהם ואע"פ שאמר לו בצאתו מבאר שבע אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יאחז בשביל שכהו עיניו והרי הוא כמת. יעקב נתיירא לומר ואלהי ואמר ופחד: ויפח – לשון תוכחה הוא ולא לשון הוכחה הוא: (מג) מה אעשה לאלה – איך תעלה על לבי להרע להן: (מד) והיה לעד – הקב"ה: (מה) מצבה – שהציב אותה: (מו) לאחיו – הם בניו שהיו לו אחים נגשים אליו לרעה ולמלחמה (ב"ר): (מז) יגר שהותא – תרגומו של גלעד: (מח) (ע"כ קרא שמו) גלעד – גל עד: (מט) והמצפה אשר אמר וגו' – והמצפה אשר בהר הגלעד. וכמ"ס ויעבר את מצפה גלעד (שופטים יא) ולמה נקרא שמה מצפה לפי שאמר כל אחד מהם לחברו יאך ה' ביני ובינך אם תעבור את הברית: כי נסתר – ולא נראה איש את רעהו:

(כג) את אחיו – קרוביו: דרך שבעת ימים – כל אותן שלשה ימים שהלך המגיד להגיד ללצן הלך יעקב לדרכו נמצא יעקב רחוק מלצן ששה ימים ובשביעי השיגו לצן למדנו שכל מה שהלך יעקב בשבעה ימים הלך לצן ביום אחד (שנאמר וירדוף אחריו דרך שבעת ימים ולא נאמר וירדוף אחריו ז' ימים): (כד) מטוב ועד רע – כל טובתן של השעים רעה היא אלל הצדיקים (יצמות קג): (כו) כשצוית חרב – כל חיל הצא למלחמה קרוי חרב: (כז) ותגנב אחי – גנבת את דעתי: (כט) יש לאל ידי – יש כח וחיל בידי לעשות עמכם רע וכל אל שהוא לשון קדש על סם עזוז ורוב אונים הוא: (ל) נכספתה – חמדת והרצה יש במקרא (תהלים פד) נכספה וגם כלתה נפשי (איוב יד) למעשה ידך תכסוף: (לא) כי יראתי וגו' – השיבו על ראשון ראשון שאמר לו ותנהג את בנותי וגו': (לב) לא יחיה – ומאותה קללה מתה רחל בדרך (ב"ר): מה עמדי – משלך: (לג) באהל יעקב – הוא אוהל רחל שהיה יעקב תדיר אכלה וכה"א בני רחל אשת יעקב וצולן לא נאמר אשת יעקב: ויבא באהל רחל – כשיצא מאהל לאה חזר לו לאהל רחל קודם שחפץ באהל האמהות (ס"א השפחות) וכל כך למה לפי שהיה מכיר בה שהיא משמשנית: (לד) כבר הגמל – לשון כרים וכסתות כתרגומו בעביטא דגמלא והיא מרדעת העשויה כמין כר ובעירובין (דף יז) הקיפיה בעביטין והן עביטי גמלים בסט"ו בלע"ז (זאטטעל): (לו) דלקת – רפת כמו (איכה ד) על ההרים דלקונו וכמו (ש"א יז) מדלוק אחרי פלשתים: (לז) ויזכרו – ויזכרו עם מי הדין אפרובי"ר בלע"ז (פריפפען) אונטערזוכען): (לח) לא שכלו – לא הפילו עיבורם כמו (הושע ט) רחם משכיל (איוב כא) תפלט פרתו ולא תשכל:



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(נד) ויזבח יעקב זבח – שחט זבחים  
למשה: לאחיו – לאהוביו שעם לבן: לאכל  
לחם. כל דבר מאכל קרוי לחם כמו (דניאל  
ה) עבד לחם רב (ירמיה יא) נשחיתה עץ  
בלחמו:

(ז) ויפגעו בו מלאכי אלהים – מלאכים של  
ארץ ישראל באו לקראתו ללותו לארץ:  
(ג) מחנים – שתי מחנות של חונה לארץ  
שבאו עמו עד כאן ושל ארץ ישראל שבאו  
לקראתו (ז"ר ותנחומא):

(נ) זנתי זנתי – ז' פעמים אף בלהה חלפה  
זנותו היו מפלגש: אם תענה את זנתי –  
למנוע מהן עונת תשמיש (יומא עז):

(נא) יריתי – כמו ירה זים כזה שהוא יורה  
החז:

(נב) אם אני – הרי אם משמש בלשון אשר  
כמו (לעיל כד) עד אם זכרתי זכרי ופירוש  
עד אשר זכרתי זכרי: לרעה – (ז"ר) לרעה  
אי אתה עובר אבל אתה עובר לפרקמטיא:

(נג) אלהי אברהם – קדש (ז"ר): ואלהי נחור  
– חול: אלהי אביהם – חול:

### נביא – הושע פרק יב' – יד'

(ג) ויברח יעקב שדה ארם ויעבד ישראל באשה ובאשה שומר: (יד) ובנביא  
העלה יהוה את ישראל ממצרים ובנביא נשומר: (טו) הכעיס אפרים תמרוזים  
ודמיו עליו יטוש וחרפתו ישיב לו אדניו: (טז) כדבר אפרים רתת נשא הוא  
בישראל ויאשם בבעל וימות: (יז) ועתה יוספו לחטא ויעשו להם מסכה  
מכסףם כתבונם עצבים מעשה חרשים בלה להם הם אמרים זבחי אדם  
עגלים ישקון: (יח) לכן יהיו בענן בקר וכטל משכים הלה כמז יסער מגרון  
וכעשן מארבה: (יט) ואנכי יהוה אלהיך מארץ מצרים ואלהים זולתי לא תדע  
ומושיע אין בלתי: (כ) אני ידעתיך במדבר בארץ תלאבות: (כא) כמדעיתם  
וישבועו שבעו וידם לבם על בן שבחוני: (כב) ואהי להם כמו שחל כנמר על  
דרך אשור: (כג) אפגשם כדב שכול ואקרע סגור לבם ואכלם שם כלביא חית  
השדה תבקעם: (כד) שחתך ישראל כי בי בעזרה: (כה) אהי מלכה אפוא ויושיעה  
בכל עריה ושפטיה אשר אמרת תנה לי מלכה ושרים: (כו) אתן לה מלכה באפי  
ואקח בעברתי: (כז) צרור עון אפרים צפונה חטאתו: (כח) חבלי יולדה יבאו לו  
הוא בן לא חכם כי עת לא יעמד במשבד בנים: (כט) מיד שאול אפדם ממות  
אגאלם אהי דבריה מות אהי קטבה שאול נחם יסתר מעיני: (ל) כי הוא בן  
אחים יפריא יבוא קדים רוח יהוה ממדבר עלה ויבוש מקורו ויחרב מעינו  
הוא ישסה אוצר כל כלי חמדה: (לא) תאשם שמרון כי מרתה באלהיה בחרב  
יפלו עלליהם ירטשו והריותיו יבקעו: (לב) שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי  
כשלת בעונה: (לג) קחו עמכם דברים ושובו אל יהוה אמרו אליו כל תשא עון  
וקח טוב וגשלה פרים שפתינו: (לד) אשור לא יושיענו על סוס לא נרפב ולא  
נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו אשר בה ירחם יתום: (לה) ארפא משובתם  
איהם נדבה כי שב אפי ממנו: (לו) אהיה כטל לישראל יפרח בשושנה ויה  
שרשיו בלבנון: (לז) ילכו יונקותיו ויהי כזית הודו וריח לו בלבנון: (לח) ישבו





## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

יִשְׁבִּי בְּעֵלּוֹ יַחֲיוּ דָגוֹן וַיִּפְרְחוּ בְּגִפְנוֹ זָכְרוּ בֵּינִי לְבָנוֹן: (ט) אֲפָרִים מִה לִּי עוֹד לְעֻצְבִּים אָנִי עֲנִיתִי וְאֲשׁוּרְנֹו אָנִי כְּבָרוֹשׁ רַעֲנָן מִמִּנֵּי פְרִיָה נִמְצָא: (י) מִי חָכֵם וַיְבֹן אֵלֶּה נְבוֹן וַיִּדְעֵם כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרָכֵי יְהוָה וְצַדִּיקִים יִלְכוּ בָם וּפְשָׁעִים יִפְשְׁלוּ בָם:

### משנה – מקואות פרק ז'

(א) יש מעלין את המקוה ולא פוסלין, ולא מעלין ולא פוסלין. אלו מעלין ולא פוסלין, השלג, והפרד, והכפור, והגלידה, והמלח, והטיט הנרוק. אמר רבי עקיבא, היה רבי ישמעאל דן פנגדי לומר, השלג אינו מעלה את המקוה. והעידו אנשי מידבא משמו שאמר להם, צאו והביאו שלג ועשו מקוה בתחלה. רבי יוחנן בן נורי אומר, אכן הפרד, במים. ביצד מעלין ולא פוסלין, מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר אחת, נפל מהם סאה לתוכו והעלהו, נמצאו מעלין ולא פוסלין:

מעלים. ואין הלכה כר' יוחנן בן נורי. והלכה כעדותן של אנשי מידבא שעושין מקוה מן השלג אפילו לכתחילה: נמצאו מעלין – שהשלימוהו: ולא פוסלין – בשלשה לוגין שאובין. שהרי סאה היא הרבה יותר משלשה לוגין, ולא נפסל המקוה בכך:

רע"ב – (א) יש מעלין – משלימין לארבעים סאה: ולא פוסלין – בשלשה לוגין שאובין. וכולהו מפרש כילד: הכפור – גשמים שזורדין נקפים: גליד – מים שקפאו על פני הארץ או על פני המים: טיט הנרוק – טיט רך ורתיק שנעשה כמו רוק: אבן הצרד כמים – כמים שאובים דאמרינן לקמן פוסלים ולא

(ב) אלו פוסלין ולא מעלין, המים בין טמאים בין טהורים, ומי כבשים ומי שלקות, והתמוד עד שלא החמיץ, ביצד פוסלין ולא מעלין, מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר קרטוב ונפל מהו קרטוב לתוכו, לא העלהו, פוסלו בשלשה לגין. אבל שאר המשקין, ומי פרות, והציר, והמרס, והתמוד משהחמיץ, פעמים מעלין ופעמים שאינן מעלין. ביצד, מקוה שיש בו ארבעים סאה חסר אחת, נפל לתוכו סאה מהם, לא העלהו. היו בו ארבעים סאה, נתן סאה ונטל סאה, הרי זה כשר:

כדמפרש, כשיש במקוה ארבעים סאה מים כשרים, ונתן בו סאה מי פירות, ואחר כך נטל סאה ממנו מים ומי פירות מעורבין יחד, הרי כל הסאה של מי פירות שנשארה במקוה משלימים את המקוה: פעמים אין מעלין – כדקתני במקוה שיש בו ארבעים סאה חסר אחת:

רע"ב – (ב) המים – שאובין. בין טמאין בין טהורים: מי כבשים – מים שכבשו בהן זיתים או מיני ירקות: ומי שלקות – מים ששלקו בהן שלקות: והתמוד – חרצנים וזגים או שמרים שנתן עליהן מים: עד שלא החמיץ – לאם החמיץ, נידון כמי פירות: קרטוב – אחד משקים וארבעה בלוג: פעמים מעלין –

(ג) הדיח בו סלי זיתים וסלי ענבים, ושנו את מראיו, כשר. רבי יוסי אומר, מי העיב פוסלין אותו בשלשה לגין, ואינן פוסלין אותו בשנוי מראה. נפל



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

לְתוֹכוֹ יֵין וּמִחֹל, וְשֵׁנוֹ אֶת מִרְאֵיו, פְּסוּל. בִּיַּעַד יַעֲשֶׂה, יִמְתִּין לוֹ עַד שְׂיִרְדּוּ  
גְשָׁמִים וַיִּחְזְרוּ מִרְאֵיהֶן לְמִרְאֵה הַמַּיִם. הָיוּ בּוֹ אֲרָבָעִים סָאָה, מִמֶּלֶא בַּפֶּתַח  
וְנוֹתַן לְתוֹכוֹ עַד שְׂיִחְזְרוּ מִרְאֵיהֶן לְמִרְאֵה הַמַּיִם:

ימתין עד שירדו גשמים – דלמלאות צכתף  
אי אפשר דצחסר עסקינן, שהוא נפסל  
בשלשה לוגין: ממלא צכתף – למקוה שלם  
אין השאובים פוסלין אותו לעולם:

**רע"ב** – (ג) ושינו את מראיו כשר – דהלחת  
כלים לא חשיבא שינוי מראה: ואין פוסלים  
אותו בשינוי מראה – משום דלצבעא לית ביה  
משא: מוחל – מיס היוצאים מן הזיתים:

(ד) נפל לתוכו יין או מחל ושינו מקצת מראיו, אם אין בומרראה מים  
ארבעים סאה, הרי זה לא יטבול בו:  
מקוה אפילו צאותו כל שיס צו מראה מיס.  
ואם טבל, לא עלתה לו טבילה:

**רע"ב** – (ד) אם אין צו מראה מיס  
ארבעים סאה – אם אין צמקוה ארבעים  
סאה שיס צהן מראה מיס, לא יטבול צאותו

(ה) שלשה לגין מים, ונפל לתוכו קרטוב יין, והרי מראיהן כומרראה היין,  
ונפלו למקוה, לא פסלוהו. שלשה לגין מים חסר קרטוב, ונפל לתוכו  
קרטוב חלב, והרי מראיהן כומרראה המים, ונפלו למקוה, לא פסלוהו. רבי  
יוחנן בן נורי אומר, הכל הולך אחר המראה:

שיעור שלשה לוגין לפסול, מכ מקום כיון שיס  
כאן שלשה לוגין שנראין כמים, חשיבין להו  
כאילו כולן מיס, ופוסלין. ואין הלכה כר'  
יוחנן בן נורי:

**רע"ב** – (ה) ונפלו למקוה לא פסלוהו –  
הואיל והן נראין כיון, ומי פירות אין פוסלין  
בשלשה לוגין: הכל הולך אחר המראה – אף  
על פי שאין החלב פוסל המקוה ואין צמים

(ו) מקוה שיש בו ארבעים סאה מכוונות, ירדו שנים וטבלו זה אחר זה,  
הראשון טהור והשני טמא. רבי יהודה אומר, אם היו רגליו של ראשון  
נוגעות במים, אף השני טהור. הטביל בו את הסגוס והעלהו, מקצתו נוגע  
במים, טהור. הפר והפסת של עור, פיון שהגביה שפתותיהם מן המים,  
המים שבתוכן שאובין. בייעד יעשה, מטבילין ומעלה אותם דרך שוליהם:

וצמקוה שיס צו ארבעים סאה מנומלמות  
איירי, וטבל צו אדם לאחר שהטביל צו את  
הסגוס, טהור האיש הטובל אע"פ שנחסר  
שיעור מקוה צטבילת הסגוס, מאחר שמקאת  
הסגוס נוגע צמים, ור' יהודה היא דסבירא  
ליה אמרינן גוד אחית: המיס שצתוכן שאובים  
– וחוזרים ופוסלים את המקוה בשלשה  
לוגים, שהרי לא היו צו אלף ארבעים סאה  
מכוונות ונתחסר כשהגיבה שפתותיהן מן  
המים: ומעלה אותם דרך שוליהם – כדי  
שלא יפלו המיס שצתוכן למקוה ויפסלו כל  
מימיו (ז):

**רע"ב** – (ו) השני טמא – דודאי חסר שיעור  
המקוה צטבילתו של ראשון: אף השני טהור  
– דאמרינן גוד אחית, והוי כאילו המיס  
שהעלה הראשון בגופו הן מחוברין למי מקוה  
ולא נחסר משיעורו כלום, ופירשו בגמרא  
דחגיגה (דף יט) ללא טיהר ר' יהודה ללא  
צמעלות דרבנן, כגון שהיה טהור לחולין  
וטבל להיות טהור למעשה, או שהיה טהור  
למעשה וטבל להיות טהור לתרומה. אצל  
לעלות מטומאה גמורה לטהרה, דברי הכל  
טמא. ואין הלכה כר' יהודה: סגוס – צגד  
אמר עב, וקורין לו צערכי אלצורנו"ס, וצולע  
מיס הרצה: מקאתו נוגע צמים טהור –



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

(ו) הטביל בו את המטה, אף על פי שרגליה שוקעות בטיט העבה, טהורה, מפני שהמים מקדמין. מקנה שמימיו מרדדיו, כובש אפלו חבלי עצים, אפלו חבלי קנים, פרי שיתפחו המים, ויורד וטובל. מחט שהיא נתונה על מעלות המערה, היא מוליד ומביא במים, בין שעבר עליה הגל, טהורה:

עלם והנים – ואע"ג דנראה כמקוה שחלקו, אפילו הכי הואיל והמים נכנסין צנייהן לא הוא חלוק. וכובש דנקטו, מפני שהעצים והקנים פים על פני המים ורכיך לכבש עליהם אצנים כדי שיכנסו תחת המים: היה מוליד ומביא במים – מנענע המים זידיו: כיון שעבר הגל – של מים על המעלה של מקוה שהמחט מונח בה וכפו מי הגל על המחט, טהורה. ולפי שהמחט דקה וקטנה וירא פן תפול במים, דרך להטבילה כן:

רע"ב – (ז) הטביל בו את המטה – שרגליה גבוהות ואי אפשר להטבילה כולה כאחת במקוה קטן כזה ששיעורו מרומס, אלא אם כן רגליה שוקעות בטיט: העבה – שאינו נרוק ואין מטבילין בו: שהמים מקדמין – להטביל הרגלים קודם שישקעו בטיט ובמים הוטבלו: שמימיו מרודדים – שאין המים עמוקים מחמת שהמקוה רחב והמים מתפשטים בכלו. ואע"פ שיש בו ארבעים סאה, אין כל גופו מתכסה במים צבת אחת: כובש – לכל אחד של מקוה: אפילו חבלי

### גמרא – נדה דף יג' ע"ב

חרשת איהי תבדוק לנפשה דתניא אמר רבי חרשת היתה בשכונתינו לא דיה שבודקת לעצמה אלא שחברותיה רואות ומראות לה התם במדברת ואינה שומעת הכא בשאינה מדברת ואינה שומעת כדתנן חרש שדברו חכמים בכל מקום אינו שומע ואינו מדבר:

### רש"י על הגמרא

ומראות לה – שהיתה בקיאה במראה דם ככר שמעה ולמדה לדבר ואחר כן נתחרקה: טמא ודם טהור: מדברת ואינה שומעת – בכל מקום – להוציא מכלל בן דעת:

### זוהר – מקץ דף קצו' ע"ב

דבר אחר, עלמא דאתי אקרי נעם, וכד אתער עלמא דאתי, כל חדו וכל טיבו וכל נהורין וכל חירו דעלמא אתער, ובגיני כן אקרי נעם: ועל דא תנינו, חייבין דגיהנם, בשעתא דעאל שפתא, נייחין בלהו, ואית להו חירות ונייחא. בשעתא דנפיק שפתא, אית לן לאתערדא חירו עלאה עלנא, דנשתזיב מההוא עונשא דחייביא דאתדנו (ט"א דאהדרו) מההוא שעתא ולהלאה. ואית לן לאתערדא ולימא, (תהלים צ) ויהי נעם יי אלקינו



## חק לישראל – פרשת ויצא יום ו'

עלינו. דא הוא נעם עלאה, חידו (ס"א חירו) דכלא, ועל דא דרביה דרבי נעם וכל נתיבותיה שלום:

### הלכה – הרמב"ם הלכות שבת פרק ג'

(ה) תבשיל שלא בשל כל צרכו וחמין שלא הוחמו כל צרכן או תבשיל שבשל כל צרכו וכל זמן שמצטמק הוא יפה לו אין משהין אותו על גבי האש בשבת אע"פ שהונח מבעוד יום גזרה שמא יחתה בגחלים כדי להשלים בשולו או כדי לצמקו לפיכך אם גרף האש או שכסה אש הכירה באפר או בנעורת הפשתן הדקה או שעממו הגחלים שהרי הן כמכוסות באפר או שהסיקה בקש או בגבבה או בגללי בהמה דקה שהרי אין שם גחלים בוערות הרי זה מותר לשהות עליה שהרי הסיח דעתו מזה התבשיל ואין גוזרין שמא יחתה באש:

(ה) בד"א בכירה שהבלה מועט אבל התנור אף על פי שגרף האש או כסה באפר או שהסיקהו בקש או בגבבה אין משהין בתוכו ולא על גביו ולא סומכין לו תבשיל שלא בשל כל צרכו או שבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו הואיל והבלו חם ביותר אינו מסיח דעתו וחוששים שמא יחתה בזו האש המעוטה אף על פי שהיא אש קש וגבבה או מכוסה:

### מוסר – מספר סדר היום דף פ"ט ב'

עיקר התשובה התפלות והתחנונים לשפוף שיחה לפני אדון האדונים ובפרט אם מוריד דמעות מעיניו פי ודאי לא ישובו ריקם ותשובתו מתקבלת אפילו יהיה רשע גמור והרבה אשמה המקום ברוך הוא ברחמיו חותר לו מחתרת לקבל תשובתו ומסייעין אותו לטהר עצמו בשלימות ולא ישוב עוד לכסלה ואם אין בו כח להתענות בכל יום יתענה בדילוגים ולא יאכל היום ההוא כי אם לשובע נפשו לשם שמים וישקוד על לימודו בעבודתו ויחשב לו לעדקה וכן אם אינו יכול להתענות כלל יעשה באופן שיאכל רק שלא יחלה ויחשב לו יותר מתענית שמסגף עצמו במאכל ומשתה לעבודת אלהיו ולענות נפשו על חטאתיו וההשקמה וההערבה בהם בבית הפנסת הוא ענין גדול. ויקום בזריזות לשוב ולפאר ליוצר בראשית בזמירות ובקטות כאשר ראוי לעשות ואם רואה עצמו מבולבל ומטורף מן השינה עד שאינו יכול לעמוד על רגליו מכובד גופו ירחץ פניו ידיו ורגליו במים קרים כדי להסיר הכבדות מעליו. וינענע עצמו מפה ומפה ולא יעמוד במקום אחד כי הטיול וההלכה בזה עיקר גדול. ולא יסיח דעתו כלל בדבר אחר חוץ מתפלות ותחינות או לימוד התורה והמצוה ודבר נקל הוא למי שיעמוד עליו:

לע"נ:

זאב ואיים בן שרה, גד גבריאל בן סוזן, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.